

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . 5 fl. — cr.
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an . 2 " 50 "
" România și străinătate pe an . 14 franci
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edict etc. tipărite de 3 orî, dacă conțin până
la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl.,
de aci în sus 5 fl.

Correspondențele sînt a se adresa redacțiunei

„FÓIA DIECESANĂ“;

eră bani de prenumerațiune și inserțiuni la
Tipografia diecesană în Caransebeș.

Cuprinsul: Ordinea despre noul sistem de interpunctiune a cifrelor. — Sinodul eparchial. Fine. — Samarinenii.
— Varietăți. — Licitatiune minuendă. — Concurs.

Nr. 365. B. ex 1889.

Circulariū

cătră tóte oficiile și corporațiunile subordonate Consistoriului diecesei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică ne recercă cu intimatul său din 25. Aprilie Nr. 1.032. a. c. a aduce la cunoștință oficiilor subalterne noua modalitate de întrepunctiune a cifrelor.

Consistoriul diecesan satisfăcînd acestei înalte recercări dispune: ca în conspectele statistice și alte acte oficiale să se folosească de noul sistem de întrepunctiune. — Acest nou sistem este următorul: cifrele scrise una lângă alta să împart începînd dela stînga spre dreapta în clase de câte 3 cifre. Întrepunctiunea să face dela dreapta spre stînga, și adică: clasa întâia de 3 cifre (sau și mai puține) capătă *un punct*, a doua clasă *o virgulă*, a treia iarăș un punct, și așa mai departe să schimbă un punct, apoi o linie etc. de e. numărul 24567834952 după sistemul nou va fi astfel întrepunctat: 24.567/834/925=24.567,834.921. —

Decimalele se însemnă astfel: se pune un punct, care este ceva mai sus decît linia de desubt a numărului, și apoi că decimalele se scriu cu cifre mai mici d. e. 4532678 cu întregini și două decimale va fi 45.326₇₈.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor oficiilor protopresbiterale, preoțesci, învățătoresci și altor oficii subalterne supuse acestui Consistoriū diecesan cu îndatorirea, ca dela comunicarea ordinațiunei de

față acest sistem nou de întrepunctiune să se aplice cu cea mai mare stricteță și scumpătate.

Caransebeș, la 27. Aprilie 1889.

Președintele Consistoriului:

Filaret Musta m. p.,
Protosinghel.

Sinodul eparchial

al diecesei gr. or. române a Caransebeșului, periodul al VII-lea sesiunea a II-a, convocat în Caransebeș pe duminica Tomei 16 Aprilie 1889.

(Fine).

Ședința a V-ia

ținută la 19 Aprilie (1 Mai) 1889.

La 10 ore antemeridiane deschide Prea Cuvioșia Sa dl Protosinghel Filaret Musta ședința designînd de notariu al dîlei pre dl Coriolan Bredicean, eră pentru însemnarea vorbitorilor pro pe dl Dr. George Popovici, celor contră pe notariul Thedodor Cioloca.

Notariul Dr. George Popovici cetesce protocolul ședinței a III-a și se autentică.

Presidiul prezintă:

Petițiunea preotului din Birda, Ioan Ionescu pentru lăsarea sesiunii parohiale reduse în folosul seu pe 3 ani,
Să transpune comisiunei finanțiale.

Petițiunea cancelistului consistorial Const. Căltiun pentru ameliorarea salariului său,

Să transpune comisiunei finanțiale.

Petițiunea preotului suspins din Topleț Stefan Paulovici, ca să fie repus,

Să transpune comisiunei bisericești.

Înainte de trecerea la ordinea zilei deputatul Ioan Roșu prezintă ven. Sinod următoarea propunere:

„Ca alinea a 2-a din §. 8. din regulamentul pentru administrarea și controlarea averii dieceșei să se modifice într-acele, că cumperarea vre-unei realități din partea consistoriului ca senat epitropesc să devină perfectă numai după aprobarea aceleia din partea consistoriului plenar“.

Să transpune comisiunii speciale.

Deputatul Coriolan Bredicean propune, ca ven. Sinod să institue con.orm decisului sinodal 110 din 1885 comisiunea sinodală, care propunere punându-se imediat la ordinea zilei sinodul o primesce și decide:

Pentru pregătirea proiectelor de concluse la obiectele, ce vin sub deliberare în fiecare sesiune sinodală, precum și pentru proiectarea deciselor în cauze rămase nepertratate din sesiunea trecută, să institue o comisiune sinodală generală constând din un președinte apoi 6 membrii — 2 preoți 4 mireni — și trei suplinitori — 1 preot și 2 mireni — toți aleși prin sinodul eparchial și această comisiune va pregăti toate cauzele și pentru sesiunea I-a dela următorul period sinodal. Această comisiune să va întruni la Episcopie cu câteva zile înainte de deschiderea sinodului și-și va începe activitatea sa, având membrii ei pe o zi dintr-o 3 fl.

În nex cu acest conclud sinodul alege în comisiunea sinodală generală amintită pentru afacerile:

a) bisericesci pe deputați: Andrei Ghidiu și Dr. George Popovici, suplinitoriu Dr. Iuliu Olarin,

b) scolari pe deputați: Coriolan Bredicean și Ioan Roșu, suplinitoriu Stefan Velovan,

c) epitropesci pe deputați: Ioan Budințian și George Martinescu, suplinitoriu Ilie Curescu.

Presidiul pune la ordinea zilei raportul comisiunii speciale.

Raportoriul acestei comisiuni deputatul Constantin Radulescu reportază asupra rugării Românilor gr. or. din Ciacova în cauza despărțirii lor de Sârbii, cerând terminarea procesului și esoperarea respectării statului quo ante 1872, în carele a fost limba română ascurată în biserica din Ciacova, — la propunerea comisiunii sinodul decide:

Această cauză să transpune prin ven. Consistoriu diecesan la delegațiunea congresuală pentru comunele mixte, cu aceea recercare, ca să stăruie cu toate mijlocele posibile la terminarea procesului de despărțire al românilor de cătră sârbii, dar și până atunci să întreprindă on. delegațiune pașii de lipsă la înaltul guvern, ca în privința folosirii limbei române în biserică să se susțină statul quo ante 1872.

Tot acel raportoriu asupra raportului consistoriului eparchial referitoriu la definitiva arondare a cercurilor electorale de deputați congresuali propune și sinodul decide:

Considerând, ca teritoriul fostului confiniu militar dela anul 1872 este provincializat și așa §. 146 din statutul organic este fără de obiect, Consistoriul să facă un proiect de alegere de deputați la Congresul național-bisericesc fără mai departe observare a numitului §., fiind înșe că după regulamentul aprobat prin congresul național-bisericesc diecesa Caransebeșului în loc de 10 va

avea 11 protopresbiterate, așa dară Consistoriul la facerea proiectului pentru aceste cercuri electorale să tragă în considerare această stare a lucrurilor.

Tot raportoriul comisiunii speciale asupra relațiunei Consistoriului eparchial, cu care subșterne sinodului eparchial regulamentul afacerilor interne ale consistoriului diecesan făcut și introdus în praxă dela 1 Ianuarie 1889 la propunerea comisiunii, sinodul decide:

Sinodul eparchial luând la cunoscință această relațiune îndrumă consistoriul, că până la proxumul sinod eparchial să vină cu o relațiune, în care să se arăte, ca în-cât a aflat de practic acest regulament.

Presidiul pune la ordinea zilei raportul comisiunii finanțiale.

Raportoriul acestei comisiuni deputatul Vincentiu Babeș relativ la normativul votat pentru fondul de pensii al profesorilor dela ambele institute diecesane, espunând nedumeririle și respective postulatele ddlor profesori în privința dotării acelu fond prin diecesă, respective garantării pensiunilor, — propuș. în numele comisiunii finanțiale, și sinodul neprimind adausul făcut de deputatul Simeon Popet, „ca până la înființarea acelu fond cu garanții sigure pentru ddni profesori, să se sisteze detragerile pentru fondul de pensii și ce li s'a detras să li se restituie“ — decide:

Considerând de o parte constatata prin comisiunea finanțială neputința actuală a fondurilor diecesane de a dota fondul peesional de sub întrebare așa cum să cere; considerând de altă parte, că ceruta garantare prin sinod a pensiunilor învôlvă pe lângă dificultățile finanțiar și deslegarea prelabilă a unor cestiuni principale, anume în-cât să cere, în contra usului comun la institutele de pensii, restituirea contribuțiilor în casuri de retragere a unuia său altuia profesor contribuente, — cestiuni pentru ale căror deslegare să recere timp și studiu mai îndelungat; considerând în fine, că spre înlesnirea scopurilor așintite de corpul profesoral ar putea deservi eventual-minte și fondul pensional învățătoresc esistent, pre cât adecă natura aceluia n'ar împedece această, o cestiune spre a cărei clarificare decurge corespondință cu diecesa suroră a Aradului: obiectul acesta să relégă la sinodul ord. viitoriu cu aceea, ca pe atunci Consistoriul să facă raport cu privință și la amintitele momente.

Notariul Theodor Cioloca cetesce protocolul ședinței a IV-a și să autentice.

Fiind timpul înaintat Prea Cuvioșia sa părintele protosincol închiidând ședința la 12 ore anunță ședința proximă la 3 ore postmeridiane.

Ședința a VI-a

(înută la 19 Aprilie (1 Mai) 1889. d. a.

Prea Cuvioșia sa dl protosincol Filaret Musta deschide această ședință la 3 ore după amieză, designând de notariu pe Patriciu Drăgălina. Cu înșemnarea vorbitorilor pro să însărcinează notariul Teodor Cioloca și contra Dr. George Popoviciu.

Presidiul pune la ordinea zilei raportul comisiunii finanțiale.

Raportoriul acestei comisii Traian Barzu cetind raportul consistoriului diecesan ca senat epitropesc pro 1888 a propune și sinodul decide al lua spre știință.

Să raportează, că comisiunea esmisă în 1888 din sinodul eparchial pentru scontrarea casei diecesane pro 1887 și 1888, a aflat în consonanță starea faptică a casei cu cifrele cuprinse în socoțile diecesei, deci face propunere și sinodul decide a lua spre știință raportul comisiei.

Referindu-se asupra socoților fondului diecesan pro 1888, raportoriul comisiei finanțare propune și sinodul ia următorul conclud: deoarece socoțile fondului diecesan pro 1888 s'au aflat în ordine, acestea să aprobă, și senatului epitropesc i-să votează absolutoriul.

Socota contului diecesan de spese pro 1888 să propune a să aproba cu acel adaus, ca pentru suma de 2000 fl. 32 cr. supraerogată, carea este pe deplin motivată, să se dea consistoriului diecesan îndemnarea cerută.

Sinodul primesce propunerea comisiei finanțare.

Tot la propunerea raportoriului comisiei finanțare despre stergerea unei sume de 882 fl. 17 cr. din partea debitorului I. Panajot respective a Dr. Ioan Maior din Lugos, sinodul ia următorul conclud: fiind stergerea pe deplin motivată sinodul eparchial o înecuvintează, rezervându-și însă dreptul de regres față de diecesă arădană.

Să presintă raportul consistoriului diecesan despre cumpărarea unei case în Caransebeș, în preț de 13.015 fl. carele să propune a să lua spre știință.

Sinodul primesce propunerea comisiei finanțare.

Să arată prin referințele acestei comisii, că din cauza răposării Archiereului consistoriul diecesan ca senat școlar au fost impedit a compune și subșterne sinodului eparchial, conform concludului Nr. prot. 112 din 1888, proiectul de statute referitorii la pensionarea funcționarilor aplicați la consistoriu; să propune și sinodul decide: a să îndrăgă consistoriul a satisface citatului decis sinodal până la proxima sesiune ordinară.

Petițiunea preotului din Berini Ioan Stefanescu în cauza predării sesiunii parochiale reduse în folosință sa pe 3 ani cu o arendă anuală de jumătate din prețul de până aci, să derivă consistoriului diecesan la propunerea referințelor comisiei finanțare spre competență pertractare.

Să primesce.

Preotul din Ferendia Luca Lazarescu să roga spre a-i-să da sesiunea parochială redusă pentru îmbunătățirea dotațiunii sale. La propunerea comisiei sinodul decide: a transpune petițiunii cons. diec. spre competență pertractare.

La rugarea comunei bisericesci din Uliuc pentru de a i-să da în folosință sesiunea parochială redusă de acolo pe 4 ani ca ajutorii pentru rădicarea școlei și a bisericei se propune și sinodul decide: să derivă cons. diec. spre competență pertractare.

Față de petiția protopresbiterului Alesandru Ioanovicu din Jebel, în carea să roga a să lua în budgetul diecesei întreaga sumă de 200 fl. ce-i competă ca pașal

protopopesc. la propunerea comisiei finanțare sinodul ia următorul conclud:

Pașalul protopopului petent este luat în budgetul pro 1890 în suma întreagă și deca petentele va prevedea și agende, ce până aci le îndeplinesc un comisariu consistorial, atunci, precum de sine se înțelege, suma de 50 fl. ce-i primia comisariul din pașalul de 200 fl. încă are a să distribui petentului.

Asupra rugărei comisiei bisericesci, Vărădia, de a i-să erta din partea sinodului eparchial suma de 200 fl. ce s'a dat comunei petente ca împrumut din fondurile diecesane, să face propunerea, a-să deriva acesta petiție consistoriului diecesan spre competență pertractare.

Sinodul primesce propunerea comisiei finanțare.

Cancelistul diecesan Constantin Căltun să roga pentru îmbunătățirea salariului său. La această rugare comisiunea propune și sinodul decide următoarele:

Fiind budgetul deja aprobat cererea nu se poate înecuvința, ci să derivă consistoriului cu observarea, că dacă o află motivată să o iee în considerare la facerea preliminarului viitorii.

Rugarea preotului din Birda Ioan Ionescu pentru de a i-să da spre folosință sesiunea parochială redusă cu prețul de jumătate din venitul catastral, la propunerea comisiei finanțare, sinodul otăresce: a o deriva consistoriului diecesan spre competență pertractare.

Raportoriul comisiei speciale deputatul Constantin Radulescu referând asupra propunerii deputatului Ioan Roșu ca alinea 2 din §. 8 din regulamentul pentru administrarea și controlarea averii diecesei să se modifice într'acolo, ca cumpărarea vre-unei realități din partea Consistoriului ca senat epitropesc să devină perfectă numai după aprobarea aceleia din partea consistoriului plenar" propune, ca alineatul 1 a regulamentul să se întregescă în următorul chip:

"Și pe baza acestor date, cu atragerea fiscului consistorial compunând contractul, îl asterne consistoriului plenar spre aprobare, și când ar fi a să licita la vre-o realitate asupra condițiilor e a să preconșulta în consistoriul plenar".

Față de propunerea comisiei deputatul Coriolan Bredicean propune și sinodul decide următoarele: Propunerea deputatului Ioan Roșu ținând schimbarea unei dispozițiuni din regulamentul pentru administrarea și controlarea averii diecesei, aceea să transpune Ven. Cons. diecesan cu înviațiunea, ca atât în meritul propunerii, cât și a eventualelor scăderi esperiate, să presinte sinodului proxim eparchial propunerii detaiate, ări și până atunci. sinodul actual sisteză cumpărările de realități.

Asupra bilanțului și inventarului din 1888 a tipografiei și librăriei făcându-se raport se propune și sinodul decide: a-să da absolutoriul cu îndrăgărea, ca consistoriul diecesan să manipuleze și în anul 1889 în modul de până acum, înecuvându-i-să atențiunea într'acolo, ca tipografia să fie mai bine ocupată.

Comisiunea petiționară la petițiunea preotului din Gherbovet Maxim Novacovicu, în carea cere un ajutorii

de bani, propune și sinodul decide: a se deriva această rugare Consistoriului diecesan spre posibilă luare în considerare.

Comisiunea bisericească prin raportoriul ei Dr. George Popoviciu prezintă petiția învățătorului din Comoriscă Teodor Feier, prin carea se roagă a se decide luarea procesului sau divorțial dela scaunul protopopesc al Vârșetului și a se însărcina cu întregirea și finirea lui scaunul ppeșc al Caransebeșului, — propune: a se deriva această rugare Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Propunerea comisiunii se primesce.

Tot acelaș raportoriu la rugarea mai multor locuitori din Petrovoselo, pentru rezolvirea protestelor și rugărilor subțernute Consistoriului diecesan propune: a se deriva Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Să primesce.

La rugarea mai multor parochieni din Orșova-veche pentru de a se dispune esmiterea unei comisiuni investigătoare spre a cerceta rigoros mai multe abuzuri și fără de legi comise, comisiunea bisericească propune și sinodul decide: a transpune rugarea consistoriului diecesan spre competență pertractare.

Asupra petiției preotului din Topleț Stefan Pavloviciu pentru repunerea sa în oficiu, la propunerea comisiunii sinodul decide: a se deriva Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Raportoriul comisiunii finanțare subterne sinodului eparchial conspectul speselor sinodului eparchial ordinariu a anului 1889 despre diurnile și viaticile deputaților eparchiali în sumă de 1007 fl. 96 cr. și cere încuviințarea acestei sume.

Sinodul aprobă spesele cuprinse în conspect cu 1007 fl. 96 cr. autorizând cassa a solvi la respectivii domni deputați sumele specificate în conspect.

Protocolul ședinței a V-ia se cetesce și se autentică.

Terminându-se cu acestea agendele sinodului acestuia, presidiul denumescă cu învoirea sinodului de comisiune autenticătoare pentru protocolul ședinței a VI-a a nătimei, pe toți acei domni deputați, care se vor afla mâine la 20 Aprilie (2 Mai) a. c. încă în Caransebeș poftindu-i spre scopul amintit a se presenta în sala comunității de avere la 10 ore înainte de amăzi.

În fine Prea Cuvioșia sa părintele protosinel, ca președinte al sinodului eparchial, mulțămind în termeni călduroși și aleși deputaților sinodali pentru zelul și activitatea, cu carea au binevoit a concurge la rezolvarea multor afaceri, prin care se tinde la promovarea luminării și a binelui poporului și a bisericei noastre, — declară de închisă sesiunea a doua a periodului VII al sinodului nostru eparchial.

Deputatul Mihai Popoviciu în numele deputaților sinodali aduce vie mulțămire Prea Cuvioșiei Sale părintelui protosinel pentru spiritul conciliator, ce s'au dovedit în sesiunea această între deputații sinodului, ce este a se atribui mai cu seamă președintelui, carele în cunoștință deplină a cauzelor puse la ordinea zilei și a împrejurărilor din această diecesă, cu tact, experiență și multă în-

țelepciune a condus ședințele sinodului actual; deci bucurându-se, că pe timpul văduviei acestei eparchii, au căzut sörtea pe Prea Cuvioșia Sa de a duce această sarcină onorifică, între vii urări de „se trăească Prea Cuvioșia Sa Părintele protosinel Filaret Musta“. deputații sinodului eparchial părăsesc sala ședințelor.

Samarinenii.

Caracterul, care istoriile evangelice îl atribue Samarinenilor, — un popor urgisit de jidovi, — este demn de însemnat în mai multe privințe. După mărturiile testamentului vechiu jidovii și aveau cauze spre acea urgisire, căci nu puține momente și acțiuni aflăm, cari considerându-le fac puțină onoare Samarinenilor [v. Neemia (II Esdra) 2. 19; 4. 2. sq]. Cu atât mai mult merită punctul de vedere, din care ne înfățișează evangeliștii pre această națiune, și din care par a privi ei (samarinenii) pre Isus Christos. Să cităm câteva exemple despre ei înainte de a ne lăsa în suposițiuni.

Când voi Isus se învețe pre un jidov, că care este deapropoile nostru, atunci el alege parabola mișcătoare despre rănitul, carele lăsat în starea cea mai deplorabilă, îndesert imploră ajutorul unui preot și a unui levit, până ce în fine află ajutorul uman într'un Samaritan (Luca 10. 30—37). Pote fi că aci a fost intențiunea lui Isus de a rușina pre jidovii vestiți (?) pentru mândria lor națională. — prin exemplul unui străin, fiind-că acestia de mai multe ori a dat dovezi de umanitate, decât ei; pote că el a voit cu deadinsul să recomande legiuitorului înselat după învățătură morală, că toți oamenii pot reclama ajutorul nostru, și că un adevărat filantrop nu întreabă nici când, ori de suferințul este prețin său dușman, ci suferința lui o privește de ajuns pentru de a stărni compătimire în el. Într'atâta a fost indiferent, că care dintre națiuni a numit Isus aci, și din această numire citată pote fi și numai din întâmplare, încă nu putem conchide sigur despre caracterul Samarinenilor. — Dar obvin mai alte incidente, cari vorbesc mai mult și cari luate cu cazul de mai sus justifică caracterul Samaritanului. Isus vindecă pre nouă jidovi de morbul cel mai înfricoșat. Vindecarea lor de acel morb a fost atâta ca dăruirea unei vieți. La acești nefericiți se însoțescă unul, nu din sămânță jidovescă, dar de un asemenea morb, și se împărtășescă de asemenea binefacere ca aceia. Nici unul dintre cei nouă jidovi nu se gândescă la mulțămirea, care sunt datorii ei binefăcătorului lor; singur unul simte îndatorirea și se întorce — vestescă cu glas tare puterea lui Dzeu cădând cu fața sa la picioarele Mântuitorului său. Și acest recunoscătoriu a fost Samaritanin (Luca 17. 12—16).

Dar aceste sânt exemple numai despre unii membri singuratici ai națiunii. Remarcabilă este

istoria dispușeiunii lor de a primi pre Messia. Urgisit de jidovi, nesigur de cursele fariseilor și încă neajuns la punctul de a-se supune patimilor, la carî el de bună voie s'a angajat — fuge Isus din ținutul Iudeii și-și alege calea sa prin Samaria. Obosit de cale se pune se ședă la fântâna lui Iacob aprópe de Sichar pentru de a se odichi și de a ascepta pre discipuli, cariî într'aceea se dusesse se cumpere bucate. O Samarinenă vine la fântână ca să scótă apă; el o rógă ca să-i deé și lui apă. Observăm la femeie mirare, însă nu indignațiune. Ea nu-și putea esplica, că un jidov (de care Pa recunoscut ea) agrăesce pe o Samarinenă, și încă cere ceva dela ea și ar și primi ceva dela ea, și apoi aflăm, că chiar și discipuli la reîntórcerea lor s'a mirat de acest incident. „Cum tu fiind jidov — *disce ea* — ceri dela mine să bei, *muliere samarinencă* fiind“? Răspunsul lui Isus îi atrage atențiunea asupra lui. Ea presimte ceva ascuns în persóna, care îi vorbesce: decă l'ar cunósce, ar cere dela el apă vie, dar de unde? căci ea nu vede o altă fântână afară de acésta, nici nu vede în mâna lui, cu ce ar scóte așa ceva. „Iacob, părintele nostru, a dat nouă fântâna acésta, dintre care și însuș a beut și feciorii lui. — *Au dóră tu ești mai mare decât el*“? — Câtă navitate este în răspunsul ei — și deodată o trăsură din caracterul tuturor următorilor lui Avram. Dar și o confidență în răspunsul al doilea cu privire la însușirile sublime, cari le atribue Isus apeî, despre care îi vorbesce: *Cine va bea din apa ce-i voiă da eu, nu va însătoșa în veci: ci apa carea voiă da lui va fi întru dânsul apă curgătoare în viața de veci*. — — „Dómnne dă-mi acésta apă, ca nici se mai însătoșez, nici să mai vin aici să mai scot apă“! Dic multă confidență este în acest răspuns, și apoi ce dispoziție diferită de a jidovilor. Așa iute nu se lăsa nici un jidov a fi informat, de cineva — și aci încă de un străin; dar ea se nită de obiecțiunea ei, vede iubirea din vorbirile omului necunoscut, și îl rógă înainte de a-l cunósce. — Vedeți aci o ținută, tocmăi ca care și astăzi o putem întâmpina la genul femeesc, — care cu mult mai ușor apucă fie-ce speranță scilpitoare, și în urmare nu privește în viitoriu cu o așa circumspecție și recélă, ci cel puțin încercă o atare speranță, ori de póte trage din ea un óre-care avantajiu, de care alții pentru pré multa lor chibzuélă se cam lipsesc!

Dar și alte părți bune putem afla în caracterul acestei femei. Sinceritate în răspunsul ei la întrebarea plină de înțelepciune a lui Isus: „*Chémă pre bărbatul tău*“! — „*N'am bărbat*“; ér în mărturisirea ei „*Dómnne, vęd că proroc ești*“, — o dorință cordială de a fi instruată în religiune, că îndată ce vędu în el pe profetul și apucă ocaziunea întrebându-l despre adevărata referință între cultul jidovilor și al Samarinenilor, vädind deodată și speranța, care și-o pune ea în Messia „*carele va spune nouă tóte*“. Cuvântul lui Isus: „*eu sânt*“ efeptuesce deplina ei

credință în el. Dar despre acésta trebuie să scie și concetățenii ei, că adevă acela, pre care-l așteptă, este așa de apópe. Î-și lasă vadra jos și alérgă în cetate, „*Veniți și vedeți pre omul, carele m'a spus mie de tóte câte am făcut, nu cum-va acesta este Christos*“!

Pré multă neîncrédere am pune în cetitori, decă am desluși aménunțit firescul, frapantul și caracteristicul din acésta narațiune. Am dat numai îndegătări, cum trebuie să cetim, pentru ca și de aci să învățăm a cunósce pre om!

Și acum ținuta locuitorilor din Sichar!

Nu aflăm la ei nimic din cerbicia jidovescă, nimic din scepticismul lor, póte fi că ei sânt cuprinși de multă credulitate. Singura narațiune a femeii (și ea putea să greșescă) a făcut pre mulți ca să credă nevędut și neexaminat, — omul extraordinariu nu póte să fie altul, decât însuși Messia... Dar ei voesc, ca să-l vadă — merg la el, îl rógă să vină la dónșii și cređură în el cu mult mai mulți pentru învățăturile lui ddeesci. Nu voesc însă mai mult a să sci, că a cređut pre basa unei mărturii străine. Femeia trebuie să scie acésta: „*De acuma nu pentru cuvântul tău credem, că însine am audít și scim, că acesta este cu adevărat Mântuitoriul lumii Christos*“ (Ioan 4. 2—42).

Aceste sânt, ce le aflăm noi în Evanghelie despre Samarineni și cari se și amintesc în biserica noastră, — precum audim în evangelia de astăzi. Să comparăm acum cu acestea niște incidente mai ulterioare din Faptele Apostolilor. — După despărțirea lui Isus din lume vine Filip într'un oraș samarinén. Poporul întreg asculta cu o inimă vorbirile lui despre Christos. Un vrajitoriu, care a stat în mare vadă la ei, pentru că lucrurile lui se priveau că puteri ale lui Ddeu (póte fi că acésta a fost un semn despre religiositate samarinenilor), — își perde deodată auctoritatea sa, pentru că vęd la Apostoli lucruri mai bune și mai mari, — și se convertesce (vrajitoriul) însuș în credința lui Christos. Voiciunea lor cea mare, cu care primeau Samarinenii evangelia, îndemnă pre Apostoli, de a trimite și pre Petru și pre Ioan la ei, pentru că iaă ținut deja de capaci de a să împărtași de daruri mai înalte spirituale (Fapt. Ap. 8. 2—17). —

Din tóte aceste momente s'ar putea cu óre-care siguritate judeca caracterul lor. Eă cred, că ura care a subversat între aceste două națiuni, nu trebuie judecată dintr'un singur punct de vedere. Decă căutăm la originea acestei ure, apoi nu mă încumet a hotări, ori de a avut jidovii drept séu nu, că a refusat Samarinenilor de a face cult comun cu ei; dar ca mandat relativ la acésta refuzare dela Ddeu n'a fost, — dovedesce s. scriptură și drept aceea este lucru firesc, că acésta refuzare arbitrară a jidovilor a trebuit să amărase pre Samarineni. De atunci (v. I. Esdra 4. 1 sqq; IV Împ. 17. 24 sqq; I Esdra 6. 21; Neemia 10. 28; 4. 1 sqq) duréză

ura mai departe, și ambele națiuni au greșeli în partea lor (v. Neemia 2. 19; 4. 2 sq Isus Navi).

Eră decă vom să judecăm imparțial, atunci jidovii sunt cei mai puțin de escusat. Ei (jidovii) sunt foarte violenți în ura lor: „*două nēmuri a urit sufletul meu și al treilea nu este nēm: cei-ce șed în muntele Samariei, Filistenii și poporul cel nebun, care locuesce în Sichima*“ (Sirach 50. 72, 18). Eu cred, că dușmănia Samarinenilor față de jidovi a fost mai mult resbunare; din contră ura jidovilor față de Samarineni a derivat din dispreț și mândrie națională. Decă jidovii s'ar fi lăsat de acestea, atunci Samarinenii de sigur s'ar fi purtat față de jidovi ca buni vecini. Concluziunea acēsta o putem face din narațiunile citate mai sus, de unde am vădūt, că deși Samarinenului îi este lucru bizar apropierea unui jidov de el, totuș el îndată ce presimte sinceritatea aceluia uită dușmănia de până aci și l'întîmpină cu iubire.

Dar și cu privire la religiune și morală merită Samarinenii preferință față de jidovi, căci ei erau mai înclinați spre învățatură, se interesau într'adevăr de cultul lui Ddeu, er în virtuțile sociale de grațitudine, compătimire, binefacere și iubire generală — precum s'a vădūt din exemplele citate — au întrecut ei pre mulți din aceia, cari sunt mândrii pre curățenia din afară a religiunei, fără de a face executare practică din legile ei...

B. B. Herendeșcianul.

Varietăți.

Noul comite suprem al comitatului Timiș și al cetății Timișóra Dr. Victor Molnar se va instala Luni în 15 (27) Maiu a. c. La comitat va fi instalațiunea la 10 ore, eră la municipiul orașenesc la 11 ore. Comitele suprem sosesc cu o ȳ mai nainte cu trenul din Bázias, venind din Clopodia, în care comună comitele suprem este proprietariu mare, sēra în Timișóra, unde va fi întēpinat de usitatele deputațiunii, banderii și conduct de facile. Orașul Timișóra se va îmbrăca festiv și va fi iluminat. Luni în 27 Maiu nou la 9 se va celebra servițiu divin în biserica rom. cat. prin archiereul titulariu Iosif Németh. La 10 ore comitetul municipal al comitatului ține congregațiune, la care se invită comitele suprem prin o deputațiune și după sosire depune jurământul prescrist. După acestea pe temeiul unei datine vechi cei patru protopretori mai înaintați în servițiu rădică de trei ori în sus pe comitele lor suprem, și apoi prin o cuvēntare ținută de protonotariu il salută în numele comitatului, eră comitele suprem răspundēnd i-și desvōltă programul sēu. Și cu acēsta s'a finit instalațiunea la comitat și se continuă tot după acest program la municipiul orașului Timișóra. Inmediat după instalațiunii urmēză recepțiunile șefilor autorităților și oficiilor din Timișóra, apoi ale deputațiunilor întrunirilor, corporațiunilor și societăților. La amēdi

se va da un banchet în onórea comitelui suprem. La festivitatea instalaței vin toți deputații dietali aleși în comitatul Timiș. Urmând asemenea unei datini vechi se crede, că orașele învecinate Aradul, Panciova, Vērșetul și Segedinul, precum și comitatele vecine Aradul, Torontalul și Caraș-Severinul se vor reprezenta la amintita instalațiune prin deputațiunii.

Comitele suprem al comitatului Caraș-Severin Emeric de Iakabffy este numit de comisariu guvernial și pentru comunitatea de avere a fostului regiment confinariu sērbo-bănățēn Nr. 14. din Biserica albă în locul fostului comite suprem Sigismund Ormos, carele ocúpase până la pensionarea lui acel post.

Dislocațiune. După manevrele de tōmnă statul major cu 2 bataliōne ale regimentului nostru de infanterie Nr. 43. împreună cu capela militară se mută din Timișóra la Biserica albă, eră statul major cu 2 bataliōne și capela militară a regimentului de infanterie 33. merg la Arad, carele este cercul de întregire al acestui regiment.

Concurs este scris pentru postul de notariu cercual în comuna *Prigor* din Comitatul Caraș-Severin. Petițiunile recursuale au a-se înainta până în 6 Iunie nou la protopretorul din Bozovici. Se recere cunoșcința perfectă a limbei magiare și române.

Fondurile de pensiune ale preoților și învățătorilor după o decisiune a tribunalului finanțial administrativ ung. reg. ca institute de binefacere n'au să solvēscă contribuțiune după interesele de capital.

Alegere. Duminecă în 12 Maiu n. s'a efep-tuit alegerea de preot în *Jebel*; rezultatul e: că clericul absolut din archidieceasă *N. Giurgiu* a întrunit 145 de voturi, eră ceialalți 2 contra-candidați unul. Alesul are 8 clase și testimoniu pentru parochii de cl. I, pe când contracandidații aveau numai 4 cl.

Romänische Revue fasciculul al V-lea a apărut și el conține: Despre academia română. Șcōlele populare române în Bucovina (1774—1878). La istoria Bucovinei. Resultate economice în România. Darul lui Peneș, poesie. O viēță perdută, novelă. Revistă.

Numiri. Viceprocurorul din Budapeșta *Alexie Gozsdu* este numit de procuror la tribunalul regesc din Caransebeș. — Judele regesc cercual din Bozovici *Gavriil Simon* este transferat la cererea lui proprie în asemenea calitate la județul regesc cercual din Teregoval.

Sistarea rugii din comuna bisericească Sacoșul-turcesc. Comitetul parochial gr. or. român din comuna bisericească Sacoșul-turcesc în sedința sa din 2/14 Aprilie 1889 și sinodul parochial în sedința sa din 9/21 Aprilie a. c. au adus următorul decisiu: Ruga s'eu petrecerea din comuna bisericească Sacoșul-turcesc dela sântul proroc Ilie din cauza sērăciei și a speselor enorme, ce causēză comune — până la alți ani mai favoritori să sistēză de tot. Acēsta decisiune se aduce la cunoșcința tuturor co-

munelor învecinate. Sacoșul-turcesc în 30 Aprilie 1889. Ioan Barbos preș. com. și sinodului parohial. Ioane Folea notariul comitetului și sinodului parohial.

Congrațiunea de primăvară a comitatului Caras-Severin s'a ținut în 9 și 10 Maiu a. c. sub presiul comitelui suprem Emeric de Iakabffy, cu care ocaziune s'a desvilit portretul fostului comite suprem Tabaidy; s'au votat remunerațiunii asesorilor dela oficiul orfanal Aladár Asboth de 300 fl., și lui George Rudeu 200 fl.; s'a decis clădirea unui orfanotrofiu cu 70.000 fl.; s'au ales de protopretor Petru Corcan, înaintând vichenotariul Dr. Pachomie Avramescu de al 3-lea, érá Dr. August Makay de al 4-lea vichenotariu, apoi s'a mai ales Aurel Iszekuez de pretor.

Planul de învățământ în școalele populare și revisiunea legii pentru pensionarea învățătorilor s'au discutat în o secțiune a reuniunii învățătorilor din comitatul Pojon și această secțiune este de părerea, că în școalele populare nedespărțite (în mai multe clase) numărul cărților didactice se se reducă la două și anume una pentru anul dintâi; și alta singură pentru ceialaltă an școlastic, de aceia pe basa planului ministerial de învățământ ar fi a-se elabora aceste două cărți didactice eschisiv numai pentru școalele populare nedespărțite. Cu privire la revisiunea legii pentru pensionarea învățătorilor secțiunea a decis: 1. Tóte corporatiunile învățătoresci se stăruescă, ca subvențiunea dela stat pentru augmentarea fondului de pensie se se susțină și mai departe. 2. Contribuirile învățătorilor la fondul lor de pensie se rămână nestrămutate. 3. Timpul de serviciu al învățătorilor se se reducă la 30 de ani. 4. Ca pensie se se voteze învățătorilor la finea timpului lor de serviciu 400 fl. 5. Învățătoreselor văduve se se dea pensie, érá nu ca până acum ajutoriu. 6. Pensie lor se se facă 60% din salariul bărbatului fără respect la anii lui de serviciu. 7. Contribuirea la crescerea unui orfan de învățătoriu se fie de 60 fl. pe an.

Sinodul bisericeii autocefale române din România a fost convocat în sesiunea de primăvară pe ziua 1 Maiu 1889, conform art. 13 din legea pentru alegerea metropoliților și episcopilor eparchioți, cum și al constituirii sântului sinod al s. bisericeii autocefele ortodoxe române.

Regularea Porților-de-fer. Cestiunea regulării Porților-de-fer a dat preste o nouă pedecă. Sârbia adevă cere o sumă foarte mare ca despăgubire pentru perderile ei din pescuit. Mai în jos de Klissura, Sârbia are fabrici de caviar, ea se ocupă mult cu pescuitul și trage mari venite din acesta. Prin sfărîmarea stâncilor cu dinamit, pescii din Dunăre vor fi stîrpiți atât de tare, încât Sârbia va perde câștigul din pescuit pentru mai mulți ani, dacă nu pentru totdeauna.

Institut de bani. „Lugoșana“, institut de credit și de economii pre acțiuni, în Lugoș, s'a început activitatea sa în 1 Mai a. c. nou. Între membrii fondatori ai institutului sînt ilustrî domni Antoniu, Alesandru și Eugeniu Mocioni, Traian Doda, I. Curescu, Coriolan Bredicean.

Dr. G. Dobrin, Constantin Radulescu, G. Lazar avocat în Vinga, Baron Charles Billot, Emanuil Ungurian, Galettariu Toma, Ioan Budincean adv., Dr. Aurel Maniu not. pub. Dr. Georgiu Vuia medic, Ilie Trăilă adv., Teodor Seracin general în Cernăuț, Trăilă Stroescu căpitan în Caransebeș, Vasile Niculescu, Dr. Georgiu Popoviciu pptr. Dr. C. Radulescu medic. Ioan Roșu adv., Pavel Roșu preot gr. or., Titu Hațeg adv., Dr. Stefan Petroviciu, Dr. Dim. Florescu, Dr. Aureliu Oprea, și încă alți mulți ddni. Capitalul de acțiuni este 57.000 mii fl. cu 570 acțiuni à 100 fl. acțiunea. Direcțiunea alésă de membrii fondatori pe trei ani o forméză următorii ddni: Constantin Radulescu director, Dr. Georgiu Popoviciu, Dr. Georgiu Dobrin, Vasile Niculescu, Vasile Iorga, Lazar Barbu și Ioan Micleu. Membrii comitet. de supraveghiare sînt on. ddni: I. Nedelcu, N. Birescu, Dr. St. Petroviciu, N. Muntean, și Const. Popoviciu.

Di Dr. G. Vuia, medic în Oravița, din 9 Maiu a. c. nou încolo s'a aședat ca și până acum în cunoscutele băi din *Mehadia*, unde în tot decursul sesiunii de cură ori-cine póte găsi consultațiunile și ajutóriele sale probate de mai mulți ani încóce.

Sesonul în băile erculane delângă Mehadia s'a deschis în mod solemn în 16 Maiu nou. Curățenia cea esemplară, iluminarea electrică, renovarea fundamentală a tuturor edificiilor și splendida lor instruire internă esercéză asupra cercetărilor acestor băi o impresiune binefăcătoare și impunătoare. Sub astfel de îngrijiri aceste băi vestite pentru puterea lor vindecătoare negreșit că vor lua un avënd măreț în proximu viitoriu.

Statute neaprobat Înaltul Ministeriu de interne reg. ung. cu resoluțiunea ddto 25 Aprilie a. c. st. n. Nr. 36.392 nu a aflat de bine a prevedea cu clausulă de aprobare *statutele pentru proiectata societate română de lectură din Făget* și jur din motivul, că în Făget ar mai esista o asemenea societate magiară. Ceea-ce se aduce la cunoștința celor interesați în cauză precum și a on. public român.

Cas de mórte. Președintele tribunalului regesc din Solnoc Sigismund Popovici, fost deputat în mai multe rînduri la Congresul nostru naț. rom. bis. a răposat în Domnul. Fie-î țărîna ușoră.

Mulțamită publică. Subscrisul vin a mulțami celor ce au luat parte la înmormântarea fiului meu Georgiu Vasii, absolut pedagog, carele după un morb de plumăni răposă în Domnul în 28 Aprilie la 11 ore antemeeidiane, în etate de 23 de ani lăsându-ne pre mine și pre mama-sa Paulina în doliu pentru totdeauna, singuri fără mângăere, căci în restimp de 9 luni perdurăm pre fiica noastră Ana cu 3 prunci ai ei, rămânând noi doi singuri. Mulțamesc dar ddlor preoți Ioan Stoian din Caransebeș și Valeriu Nicolaevic din Valeaboul, cariî Duminecă în 30. în ziua înmormântării funcționară dăcescile funcțiuni ținînd cel dintâi o cuvîntare în s. biserică. Mulțamesc stimaților ddni profesori de pedagogie și cu deosebire st. domn profesor Patriciu Drăgălina, care binevoi a trimite 10 pedagogi din cor. Mulțamesc tinerilor pedagogi: Ioan Chișezan,

Ioan Bireescu, Petru Costescu, Ioan Popovici, Ioan Treicu, Ioan Gruiescu, Constantin Liuba, Ilie Pepa, Aureliu Popovici și Timotei Popovici, cari prin cântarea ceremoniilor și prin cuvântarea celui întâiu tiner a făcut față institutului și onore st. ddn profesorii. Mulțămesc conșăngenilor, și publicului din străinătate și comună, cari luăra parte în un număr forte însemnat. *Lazăr Vasiliu* preot, tata răposatului.

Incendiu. În Merceurea trecută la 7½ ore seara s'a iscat foc în bolta de mără mărunță a neguțătorului Alexandru Kuchler din strada Timișorei vis-a-vis de spitalul militar. Focul a fost înăbușit prin închiderea ermetică a ușilor și ferestrelor dela boltă, dar marfa totă s'a prefăcut în cărbuni. Se dice, că focul s'a iscat în urma sigilării cu ceră roșie a unor sticle împlete cu spirt prin un învățcel și că manipulațiunea acesta s'ar fi făcut în apropierea vasului cu petrolu.

Bani albi pentru dila negre. Trei șvabi economi din Bănat se disputau în dila acestea despre cei trei sânti numiți de gheta ai lor: Panerațiu, Servațiu și Bonifațiu, cari la începutul lui Maiu vechiu al nostru în anul acesta în loc de gheta și brumă au adus o căldură de 18 °R. Cel dintăiu șvab optimist dela natură sălta de bucurie susținând, că vom avea un an de o forte bună recoltă. „Am scăpat de cei trei sânti periculoși totul este mântuit, sēmănturile stau forte bine“. „Fugi de aci, numai vorbi“ răspunde al doilea șvab, un fantast „eu nu cred în acestea, înainte cu doi ani la acesti sânti era a fost timpul frumos, și totuș cătră finea lui Maiu o brumă ghetosă ne-a opărit sēmănturile, viile și fructele pomilor. Învetații, doctorii și profesorii inventeză câte tote, de'ti stă mintea în loc, dar nici unul n'a aflat un mijloc, prin carele se scutescă pe bietul econom de brumă, vijelii și ani de recoltă rea. Eu nu țin la d'ande d'astea nimic“. Al treilea șvab, un om tréz și liniscit, asculta la discursul celor doi fără se vorbescă. Cei doi necăjiți pe el, că nu vorbea îl provocă se-și dea și el părerea. El le răspunde limpede următoarele: „Eu mi-am împărtit de mult lucrul așa, că mie nu'mi strică mult nici bruma, nici seceta, nici grindina seú petra. În vre-o căfi-va ani bun, cari mulțămită lui Ddeu se succedeză adeseori, mi adun atăta, încât am cu ce se trăesc eu soția, copii și glotele mele în un an reu, ce ar urma celor mai bun“. Va se dice s'a adunat bani albi pentru dila negre.

Licitațiune minuendă,

care se escrie pre basa ordinațiunii consistoriale din 22 Aprilie 1889 Nr. 361 B. pentru zidirea unei noue biserici în comuna *Berliște*, protopresbiteratul Bisericeii albe, diecesa Caransebeșului în suma preliminară cu 22.267 fl. 90 cr.

Licitațiunea minuendă se va ținea în școla confesională din *Berliște* la 9 ore antemeridiane în Lunea Rusaliilor în 29 Maiu st. v. 10 Iunie st. n. 1889.

Doritorii de a întreprinde zidirea acesta au la terminul amintit a-se presenta în fața locului în *Berliște* și a se legitima în mod vrednic de credință, că sânt deplin calificați în arta zidirii (arhitecți calificați) și cu renume bun; apoi au a depune înainte de începerea actului de licitațiune un vadiu de 10% în bani gata seú obligațiuni de stat din prețul preliminar pentru întreaga zidire, care vadiu în cazul primirii întreprinderii va rămănea depus în lada bisericii până la încheierea contractului și colaudarea lucrului sevășit.

Întreprindetoriul rămănea deobligat față cu comuna îndată după finirea actului de licitațiune și subscrierea actului, era comitetul parochial față de întreprindetoriul rămănea deobligat numai după urmata aprobare (ratificare) a contractului din partea Consistoriului diecesan.

Elaboratele tehnice, condițiunile și împrejurările mai deaprobe referitoare la zidire se pot vedea la epitropia parochială din *Berliște* în ziua de licitațiune și și mai înainte.

Berliște, în 30 Aprilie 1889.

Comitetul parochial în conțelegere
cu protopresbiterul
Filip Adam.

[15] 1—3

Concurs.

Conform ordinațiunei ven. Consistoriu diecesan de dato 1/13 Martie a. c. Nr. 98 S: se escrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școla confesională din *Oravița-română* protopresbiteratul *Oraviței*, comitatul *Caras-Severinului* cu termin de alegere până în 4/16 Iunie 1889.

Emolumentele sânt:

1. Salariu în bani gata 220 fl. v. a.
2. Pentru scripturistică 10 fl.
3. Pentru conferințe 10 fl.
4. Paușal de lemne, din care are a-se încălzi și școla 40 fl.
5. 1¼ jucer pământ arătoriu.
6. Cortel liber cu o grădină estravilană de 1½ jucer.
7. Dela fie-care înmormântare unde va fi poftit 50 cr.

Doritorii de a ocupa acest post sânt avisați a-și trimite recursele instruite conform prescrișelor din stat. org. bis. adresate comitetului parochial din *Oravița-română* la mult. on. domn Administrator protopresbiteral *Alesandru Popoviciu* în *Oravița-montană*. Totodată sânt poftiți a se presenta în vre-o duminică seú sărbătore în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. Cei cu 3 ori 4 clase gimnasiale seú reale, precum și cei apți de a instrua și conduce corul vocal vor fi preferiți.

Oravița-română, în 28 Aprilie (10 Mai) 1889.

[14] 1—3

Comitetul parochial.
În conțelegere cu Administratorul protopresbiteral.